

Άρειος Πάγος 404/1977, Τμ. Β'

Πηγή: ΝοΒ 26/78 σελ. 18, Δ.Ε.Ν. 33/77 σελ. 587

Περίληψη: Δεν αποτελεί εργατικό ατύχημα η προκληθείσα ή εκδηλωθείσα λόγω των δυσμενών όρων και συνθηκών της συμφωνηθείσης εργασίας νόσος, εφ' όσον αγνοεί ταύτην ο εργοδότης και δεν παραβιάζει την υποχρέωσίν του προς προστασίαν της υγείας και ζωής του εργαζομένου.

Απόφαση Δικαστηρίου

Εισηγητής: Π. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ

Δικηγόροι: Π. Τσαλκάνης, Μ. Μακαρίτης

Ατύχημα εκ βιαίου συμβάντος εργάτου ή υπαλλήλου θεωρείται και η νόσος η προκληθείσα, εκδηλωθείσα ή και επιδεινωθείσα εξ εκτάκτου και αιφνιδίας επενεργείας εξωτερικού αιτίου, ασχέτου μεν προς την σύστασιν του οργανισμού του παθόντος και προς την βαθμιαίαν και προοδευτικήν εξασθένησιν και φθοράν του, ως εκ της φύσεως και του είδους της εργασίας του και των συμφύτων προς αυτήν δυσμενών όρων παροχής της, συνδεδεμένου όμως με την εργασίαν ταύτην ως εκ της εμφανίσεως του αιτίου τούτου εν τη εκτελέσει της η εξ αφορμής αυτής. Εις την τοιαύτην έννοιαν του εργατικού ατυχήματος εμπίπτει και η μετά την εκδήλωσιν νόσου του εργαζομένου εξακολούθησις της αυτής, ως και πρότερον υπό κανονικάς συνθήκας απασχολήσεώς του, εάν αυτή, ως πρόσφορος αιτία, επιφέρη την επιδείνωσιν της υπαρχούσης ασθενείας του, διότι η εξακολούθησις της τοιαύτης απασχολήσεώς του, εν όψει της εκ της νόσου εξασθενήσεως των δυνάμεών του, του είδους της παρασχετέας εργασίας και των συμπαραομαρτουσών περιστάσεων, δημιουργεί συνθήκας παροχής της εργασίας, αίτινες καιτοι ήσαν πρότερον κανονικαί, προσλαμβάνουν, μετά τον εκδηλωθέντα κλονισμόν της υγιεινής καταστάσεως του εργαζομένου, τον χαρακτήρα των ασυνήθων και εξαιρετικών ήτοι του βιαίου συμβάντος, συμφώνως προς την, κατά τας συνδεδεασμένας διατάξεις των άρθρων 288 και 652 ΑΚ καλήν πίστιν και τα συναλλακτικά ήθη και εν όψει της εκ της δευτέρας των διατάξεων τούτων υποχρεώσεως του εργοδότη να ρυθμίζη τα της εργασίας κατά τρόπον προστατεύοντα την υγείαν και την ζωήν του εργαζομένου (Ολομ. ΑΠ 937/75, ΔΕΝ 32, 12), τούθ' όπερ όμως προϋποθέτει γνώσιν του εργοδότη περί της δημιουργούσης την τοιαύτην υποχρέωσίν του ασθενείας εκείνου. Εκ τούτων παρέπεται ότι, εν μη παραβάσει της περί της προνοίας υπέρ του εργαζομένου υποχρεώσεως ταύτης του εργοδότη, η προκληθείσα ή εκδηλωθείσα νόσος εκ των συνήθων δυσμενών όρων και συνθηκών παροχής της συμφωνηθείσης εργασίας, δεν αποτελεί εργατικό ατύχημα, κατά την έννοιαν της ρηθείσης διατάξεως. Εν προκειμένω, ως προκύπτει εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, το Εφετείον εδέχθη, μετ' ανέλεγκτον εκτίμησιν των αποδείξεων, ότι ο ενάγων και ήδη αναιρεσίβλητος δυνάμει συμβάσεως αορίστου χρόνου καταρτισθείσης μεταξύ αυτού και της εναγομένης και ήδη αναιρεσειούσης, την 1.5.49, ειργάσθη εις το εν Αιγίω εργοστάσιόν της παραγωγής χάρτου έκτοτε μέχρι της κατά την 3.3.69 καταγγελίας παρά ταύτης, τη αιτήσει του, της ρηθείσης συμβάσεως, ότι από της προσλήψεώς του μέχρι του έτους 1955 προσέφερον εις αυτήν εργασίαν βοηθού παραγωγικής μηχανής, ότι από του έτους 1955 μέχρι του έτους 1963 προσέφερον εις την αναιρεσειούσαν εργασίαν ατμιστού της πρώτης χαρτοποιητικής μηχανής, ότι από του έτους 1963 μέχρι της κατά την 3.3.69 καταγγελίας της συμβάσεώς του προσέφερον εις την αναιρεσειούσαν εργασίαν πρώτου βοηθού του υγρού συστήματος της πρώτης χαρτοποιητικής μηχανής, και ότι συχνάκις, από της προσλήψεώς του και μέχρι της απολύσεώς του, ο αναιρεσίβλητος ειργάζετο, πέραν του νομίμου ωραρίου, περί τας 10 ώρας ημερησίως, λόγω ελλείψεως προσωπικού οφειλομένης εις χορηγουμένης αδείας, εις απουσίας λόγω ασθενείας και εις ομαδικάς απολύσεις. Περαιτέρω το Εφετείον εδέχθη, επίσης ανελέγκτως, ότι ο υπό τας ρηθείσας συνθήκας εργαζόμενος αναιρεσειών προσεβλήθη, το πρώτον κατά τας αρχάς Ιανουαρίου του 1966 υπό ζάλης και οσφραλγίας, ήτις νόσος, λόγω της συνεχιζομένης υπό τας αυτάς συνθήκας εργασίας του και της εκ ταύτης προελθούσης βαρυτάτης καταπονήσεως του οργανισμού του, εξειλίχθη, κατά την διάρκειαν της εργασίας του και εξ αιτίας αυτής, εις συνδρομήν σπονδυλοβασικής αρτηρίας, ήτις συνεχίζετο και μετά την κατά την 3.3.69 απόλυσίν του, τη αιτήσει του, ότι παραπεμφθείς εις την πρωτοβάθμιον Υγειονομικήν Επιτροπήν του ΙΚΑ Αιγίου εκρίθη παρά ταύτης ανίκανος προς πάσα εργασίαν, κατά ποσοστόν 67% λόγω της συνδρομής της σπονδυλοβασικής αρτηρίας, από της 1.12.69 μέχρι της 30.11.70 και λόγω της εμφανισθείσης κυκλοφοριακής ανεπαρκείας κατά την σπονδυλοβασικήν αρτηρίαν από της 1.12.70 μέχρι της 31.12.73 και ότι η ασθένεια αυτή, εκδηλωθείσα το πρώτον κατά την εκτέλεσιν της υπ' αυτού παρεχομένης εις την εναγομένην εργασίας και εξ αφορμής αυτής ήτο, ανενδοιάστως, απότοκος της σκληράς, επιπόνου, υπερωριακής και ανθυγιεινής εργασίας του επί 20ετίαν παρά τη αναιρεσειούση. Μετά ταύτα δε το Εφετείον, εξαφανίσαν την δεχθείσαν εν μέρει την αγωγήν του αναιρεσιβλήτου εκκληθείσαν απόφασιν, εδέχθη εν μέρει την αγωγήν ταύτην και επεδίκασεν εις την αναιρεσίβλητον δρχ. 90124,50, ως αποζημίωσιν λόγω εργατικού ατυχήματος. Ταύτα αποφηνάμενον το Εφετείον παρεβίασε την ρηθείσαν διάταξιν ευθέως διά της αποδοχής ότι

επήλθεν εργατικόν ατύχημα εξ εργασίας παρασχεθείσης επί 20ετίαν υπό τας αυτάς, εγκειμένας εις την φύσιν της, επιπόνους και ανθυγιεινάς συνθήκας, τοιούτου ατυχήματος μη δυναμένου να υπάρξη και εκ της παρασχεθείσης υπερωριακής εργασίας, διότι και αύτη δεν ήτο έκτακτος και ασυνήθης, αλλά, κατά τα γενόμενα δεκτά, παρείχεται, συνήθως, επί 10ωρον καθ' έκαστον μήνα. Περαιτέρω το Εφετείον και εκ πλαγίου παρεβίασε την διάταξιν αυτήν, διότι δέχεται μεν ότι ο αναιρεσίβλητος παρέσχε την εργασίαν του υπό τας ως και πρότερον επικρατούσας συνθήκας της παροχής της και μετά την κατά τον Ιανουάριον του 1966 εκδήλωσιν της ασθενείας του, πλην όμως δεν διαλαμβάνει ότι της ασθενείας ταύτης έλαβε γνώσιν ο εργοδότης, τούθ' όπερ είναι αναγκαίον, κατά τα εν αρχή ειρημένα, διά να ανακύψη η υποχρέωσίς του να προσαρμόση τας συνθήκας παροχής της εργασίας του αναιρεσιβλήτου προς την ασθένειά του επί τω σκοπώ προστασίας της υγείας του(1).

(1) Αναίρει την 393/75 Εφ. Πατρών.